

Memorandum

*Toekomstperspectief
voor de legislatuur
2025-2030*

Ouderdom is de toekomst.

Als we geluk hebben worden we allemaal oud.

Inleiding

Als seniorenraad onderschrijven we ten volle de 36 actiepunten opgenomen in het door de Vlaamse Ouderenraad gepubliceerde memorandum voor de verkiezingen 2024 (zie <https://www.vlaamse-ouderenraad.be/sites/default/files/inline-files/memorandum.pdf>).

In het hiernavolgende deel, formuleren we een aantal specifiek voor Hoeilaart geldende bezorgdheden en vragen.

Voor de leesbaarheid werden de voorstellen/verwachtingen gegroepeerd per onderwerp. Voor een aantal ervan zijn we echter van oordeel dat – indien keuzes zich opdringen – deze als hoogdringend voorrang dienen te krijgen. Deze zijn te herkennen aan de brede omranding van de tekst.

1 Huis van de senior

Een vaste, fysieke, centraal gelegen, plek, een ankerpunt voor oudere inwoners van de gemeente.

Een vaste plek waar een gespecialiseerde gemeentelijke ambtenaar “ouderenconsulent” hen kan bijstaan. Deze “ouderenconsulent” kan dan ook als “opbouwwerker” functioneren en zo mee zorgen voor verbinding tussen de ouderen, de gemeentelijke overheid en de plaatselijke organisaties en verenigingen.

Een vaste plek waar ze naartoe kunnen voor al hun noden: algemene informatie, specifieke informatie m.b.t. bv subsidie en premies waarop ze recht hebben, administratieve hulp (ook bij digitale aanmeldingen/formaliteiten), sociale en culturele dienstverlening, ontspanning, sport, en contact met anderen.

Het bestaande aanbod voor de Hoeilaartse senioren ligt nu verspreid over de gemeente. Een aantal kernbehoeften samenbrengen in het “Huis van de senior” onder eenzelfde dak, op het Gemeenteplein in de lokalen van het GC Felix Sohie, zou Hoeilaart wat dichterbij het objectief van leeftijdsvriendelijke gemeente brengen.

Het dient vooral een “aangename, uitnodigende” plaats te zijn (zoals bv de Bib).

2 Gezondheid en zorg

Zo lang mogelijk binnen de eigen vertrouwde omgeving, thuis, kunnen blijven is de belangrijkste bekommernis van senioren. Dit vraagt inspanning in de domeinen:

- Begeleiding en ondersteuning van mantelzorg.
- Toegankelijke geneeskunde: dit door het voorzien in voldoende huisartsen, tandartsen, ... maar ook in toegang tot en bereikbaarheid van: ❶ gespecialiseerde zorg in ziekenhuizen, ❷ de in de omliggende gemeenten aanwezig zijnde expertisecentra (beeldvorming – MCH – ...), ❸ huisartsenwachtpost en ❹ apotheken van wacht (bij voorkeur in eigen streek en taalgebied) en, last but not least, ❺ toegankelijke thuisverpleging.
- Toegankelijke geneeskunde houdt ook in hulp en informatie in de eigen taal.
- Contact en opvolging bij (alleenstaande) ouderen voor opvolging van: ❶ eten ze voldoende (bij een ziekenhuisopname wordt te dikwijls *ondervoeding* vastgesteld), ❷ drinken ze voldoende bij hittegolven, ❸ is er voldoende comfort/verwarming bij extreme koude en, ❹ vereenzamen ze niet.
Om die opvolging mogelijk te maken of te versterken zou de gemeente initiatieven moeten ontwikkelen voor het installeren van een signaalfunctie (door o.a. geneesheren, thuisverpleegkundigen, ...) waardoor de sociale dienst tijdig gealerteerd wordt en gepast kan reageren.
- Het vergroenen van openbare pleinen en open ruimtes zodat er bij de steeds meer voorkomende hittedagen voldoende schaduwrijke rustplaatsen aanwezig zijn.
- In het “*Huis van de senior*” zichtbare en aanspreekbare contactpersonen.
- Sociale en culturele dienstverlening: d.w.z. toegankelijkheid en dat zowel door brede communicatie als bekendmaking, als de fysieke toegankelijkheid tot de plaats van gebeuren en het aangepaste sanitair.
- Uitbreiding van bestaande gezondheidsscreenings. Een voorbeeld: het gezondheidsonderzoek “*dikkedarmkanker*” is enkel mogelijk t.e.m. de leeftijd van 74 jaar – mits een gemeentelijk initiatief (er zijn meerdere voorbeelden gekend) van gehele of gedeeltelijke financiële tegemoetkoming kan dit nuttige onderzoek zo voor de +75-jarigen worden behouden.
- Behoud en ondersteuning van eerdere positieve initiatieven, in het bijzonder:
 - o Mantelzorgcafé: Mantelzorger? Hoe zorg je ook voor jezelf? (zie <https://www.hoeilaart.be/activiteiten/mantelzorgcafe-mantelzorger-hoe-zorg-je-ook-voor-jezelf>).
 - o Praatgroepen: Verder na verlies (zie <https://www.hoeilaart.be/praatgroepen-verder-na-verlies>).
 - o Mozaïek Praatcafé Dementie Druivenstreek (zie <https://mozaiekdruivenstreek.be/>).

- Last but not least: betaalbare, met ondersteuning van Federale, Vlaamse, maar ook gemeentelijke subsidies en/of premies (vb: voor aanpassingen in de woning), ouderenzorg en dat zowel in thuisbegeleiding als in het woonzorgcentrum.

3 Sport en beweging

- Sport en beweging spelen een grote rol in de preventieve gezondheidszorg die resulteert in gezond ouder worden waardoor senioren langer minder zorgafhankelijk worden.
- Pré-Corona was er een veelheid aan initiatieven waardoor er voor “*sport en beweging*” (in samenwerking met de omliggende gemeenten: Overijse, Huldenberg en Tervuren) een vrij ruim aanbod aan 10-delige lessenreeksen (vb: Drums a live, Line dance, ...) bestond.
Nu bestaat als gemeentelijk aanbod nog enkel de “*sporteldag*”, wat wel korte proevertjes biedt, maar niet meer een langere, intensere kennismaking met een bepaalde sport of beweging toelaat.
Een beperkt deel van dat pre-corona aanbod wordt inmiddels aangeboden door lokale verenigingen, maar dat dan wel aan een veel minder democratische prijs.
- Om het nu vooral op de jonge actievere Hoeilanders geconcentreerde aanbod toegankelijker te maken voor senioren, moet men de sportclubs aanmoedigen om senioren te verwelkomen, of zelfs een afdeling “55+” op te richten.
Deze door de gemeente aangemoedigde/geïnitieerde stimulans zou kunnen gebeuren via een aangepaste uurregeling, een extra subsidie of een lager tarief bij het huren van de bestaande sportinfrastructuur of geschikte zalen in het GC Felix Sohie.

4 Sociale inclusie en participatie

- Een volwaardig voltijds multidisciplinair geconcentreerd en gecoördineerd seniorenbeleid.
- Opdat ouderen volop kunnen participeren in de maatschappij dient de maatschappij elk deel van haar beleid te bekijken door de bril van de ouderen en rekening te houden met hun beperkingen. Daarom vragen wij het invoeren van een **S.E.R.** (lokaal) **SeniorenEffectenRapport** = het **voorafgaand**, aan het beslissen en implementeren, door de bril van senioren **toetsen** van de effecten van beleidsinitiatieven en regelgeving.
- Een uitnodigend, aanmoedigend vrijwilligersbeleid. Senioren bezitten een schat aan kennis en ervaring. Deze kennis en ervaring zijn, mits aangepaste stimulans, in tal van domeinen zeker inzetbaar om samen van Hoeilaart een nog leefbaardere, leeftijdsvriendelijkere gemeente te maken.

5 Communicatie

- Een brede participatie valt of staat met communicatie. Het informeren over rechten en activiteiten kan en moet beter. Digitaal kan er veel, maar digitaal is niet voor iedereen even vlot toegankelijk en begrijpbaar.
- Duidelijke en transparante communicatie. Niet elke senior is digitaal mee. En, zelfs al zijn ze digitaal mee, bij communicatie wordt al te makkelijk uitgegaan van het is beschikbaar, ze kunnen het wel vinden. Spijtig genoeg klopt dat niet en meer nog als ze gevonden wordt blijkt dat ze veelal te moeilijk (te ambtelijke of te technische taal) is om de boodschap volledig en correct te begrijpen.
- Uitbreiding van en de frequentie en het aantal informatieve pagina's in "*Hier Hoeilaart*" (dit zou gefinancierd kunnen worden door of reclame/sponsorinkomsten of door het kiezen voor een eenvoudiger, goedkoper drukwerk i.p.v. het duurere blinkende papier).
- Het voorzien in een maandelijkse nieuwsbrief voor senioren en dat zowel digitaal als op papier. Dergelijke nieuwsbrief kan enkel gerealiseerd worden met financiële en personele ondersteuning (vb: vanuit het "*Huis van de Senior*") door de gemeente.
- Het ter beschikking stellen van gemakkelijk verstaanbare infobrochures (zowel op papier als digitaal) over voorzieningen en rechten (zowel federaal, als gewestelijk, als lokaal en ook zelfs deze via mutualiteiten of ...) en dat zowel algemeen als rond specifieke thema's (vb: thuiszorg en mantelzorg), met liefst praktische voorbeelden en tips.

6 Economische inclusie en participatie

- Betaalbaar wonen: niet enkel voorrangregels voor jongeren (< 35), maar ook aandacht voor ouderen die – net door hun verminderde mobiliteit – opteren om naar het centrum te verhuizen.
- Gegarandeerde toegang tot "*cash*": ook Hoeilaart wordt geconfronteerd met het verdwijnen van banken en geldautomaten – de doorverwijzing naar naburige gemeenten is echt niet de best mogelijke oplossing. Wij pleiten voor het verplicht opleggen of desnoods door de gemeente zelf te voorzien in één of meerdere toegankelijke, veilige geldautomaten (ATM) binnen het centrum van de gemeente (en dat bij voorkeur in de onmiddellijke omgeving van het "*Huis van de senior*" of nabij het GC Felix Sohie).
- Naast de beschikbaarheid van "*cash*" dient men er eveneens over te waken dat men "*cash*" nog kan gebruiken [vb: bij de huisartsenwachtpost Druivenstreek kan betalen enkel elektronisch (niet cash)].

7 Mobiliteit en veiligheid

- Een door goed uitgebouwd en toegankelijk openbaar vervoer gegarandeerde basismobiliteit.

- Openbaar vervoer – of bij ontstentenis daarvan een bereikbare soepel inzetbare “*mobilitéitscentrale*” – moet ook beschikbaar zijn in de “*buiten*”wijken (vb: Sloesveld, Ten Trappen, ’t Roth, ...), naar het “*Woonzorgcentrum Hof ten Doenberghe*”, naar de nieuwe huisartsenwachtpost Druivenstreek (MCH in Wezembeek-Oppem) en zelfs naar de apotheken van wacht.

- Het recent voor openbaar onderzoek voorliggende “*Ontwerp Regionaal Mobiliteitsplan*” van de vervoersregio Leuven (waartoe Hoeilaart behoort) is in deze allesbehalve geruststellend. Lezing van deze plannen leert dat men ❶ het openbaar vervoer (vb: naar UZ Leuven – waar toch veel Hoeilanders, en niet enkel senioren, gebruik van maken) en ❷ de toegangs- en/of uitrijwegen wil beperken.
- In de Hoeilaarste buitenwijken (vb: Sloesveld) woont een grote diverse (senioren, jongeren en mensen met beperkte mobiliteit) groep bewoners met beperkte financiële middelen, wat hun mogelijkheden voor individueel vervoer beperkt. Dit stelt hen voor uitdagingen om zich te verplaatsen, om medische afspraken bij te wonen en zelfs om boodschappen te doen. Dit heeft ontegensprekelijk ook gevolgen voor de levenskwaliteit en de economische en sociale en culturele participatie van die bewoners. Investerings in openbaar vervoer voor deze kwetsbare groepen zijn noodzakelijk om er zo voor te zorgen dat ook zij toegang hebben tot veilige en betrouwbare vervoersmogelijkheden.
- Bereikbaarheid en aangepast vervoer (zo nodig van deur tot deur) voor deelname aan sociale activiteiten (vb: “*dorpsrestaurant*” de afstand parking tot ingang is voor sommigen echt te groot om deze te voet of met rollator te overbruggen).
- Verkeersvriendelijke gemeente, met begaanbare voetpaden, met oog voor zwakkeren met een autoluw centrum en, door de steeds grotere aanwezigheid van fietsers, met specifieke aandacht voor het correct samengaan / opsplitsen van voetgangers- en fietsverkeer.
- Zeker op centrale wegen dient men het alsmaar toenemende fietsverkeer te scheiden van voetgangers. Een voorbeeld: het twee-richtings-fietspad langs de Albert Biesmanslaan en de Overijsesteenweg. Dit al bij al smalle fietspad, dat deels door bochten wordt gekenmerkt, kan onmogelijk het toenemende fietsverkeer EN voetgangers veilig opvangen. Gelet de plaatsgesteldheid kan dit (relatief eenvoudig en goedkoop) opgelost worden door het voorzien van een kwalitatief voetpad aan de overzijde van betrokken straten met daar waar nodig oversteekplaatsen (zebrapaden).
- Hoeilaart wordt gekenmerkt door een kluwen van kleine, soms fors hellende straten met als ze al aanwezig zijn smalle voetpaden – met als gevolg onveilige situaties. Ruimte bij creëren is niet altijd mogelijk, maar een aangepast

parkeerbeleid en/of de uitbreiding van bestaande en/of creëren van bijkomende zones 30 km/u kan hier soelaas bieden.

- Diverse stukken van de Hoeilaartse weginfrastructuur (vb: Joseph Kumpsstraat, Vlaanderveldlaan, ...) – en al zeker voetpaden – vereisen of een beter onderhoud en/of zelfs noodzakelijke herstellingen (en na nutswerken ook toezicht op de kwaliteit en duurzaamheid van die herstellingen).

8 Algemeen veiligheidsgevoel

- Oudere inwoners voelen zich vaak onveilig en zien zichzelf, ook al blijkt dat niet uit de statistieken, vaak het slachtoffer van malafide praktijken. Een grotere aanwezigheid en toegankelijkheid van de wijkagent, met ook oog voor de vele voor overlast zorgende overtredingen (onaangepast parkeergedrag, overwoekerde voetpaden, zwerfvuil, ...) tegen het verkeersreglement en/of het gemeentelijke politiereglement, en buurtpreventie zorgen voor een betere wisselwerking.

9 Participatie in het beleid

Gemeentelijke adviesraden zijn in het leven geroepen om bredere lagen van de bevolking en specifieke doelgroepen te betrekken bij de voorbereiding en de totstandkoming van het gemeentelijke beleid. Dit geldt ook voor de “*Seniorenraad*”.

Het loutere bestaan van een raad is echter ontoereikend. Om, ten voordele van de ganse Hoeilaartse gemeenschap in het algemeen en onze senioren in het bijzonder, echt constructief te kunnen bijdragen aan het beleid is er nood aan een nog betere samenwerking.

Samenwerking en overleg met zowel het bestuur, het beleid, als de bevoegde (sociale) diensten, als de directie van het Woonzorgcentrum Hof ten Doenberghe.

Daarom blijft volgende (aangepaste) slogan de leidraad bij onze vragen en verwachtingen.

**Betrek en informeer ons tijdig,
voortdurend en volledig.**